

Gradul de îndeplinire a promisiunilor electorale din 2016

Președintele **IGOR DODON**

Analiza platformelor electorale ale candidaților la funcția de președinte, pentru mandatul 2020-2024, a arătat că promisiunile concrete ale concurenților ies adesea din cadrul atribuțiilor constituționale ale șefului statului într-o republică parlamentară, așa cum este Republica Moldova. Majoritatea candidaților se pliază pe așteptările alegătorilor, care consideră că persoană aleasă în cea mai înaltă funcție din stat trebuie să devină un fel de lider național, care nu doar reprezintă statul, ci mai are o viziune asupra dezvoltării țării și de la care ar trebui să emane principalele inițiative în vederea atingerii obiectivelor desemnate în viziune.

Plierea pe așteptările alegătorilor presupune că președintele ales are obligația și capacitatea de a convinge majoritatea parlamentară că viziunea și platforma sa electorală pot servi drept document de referință pentru programul de activitate a Guvernului *care asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice*. În astfel de circumstanțe, pretenția președintelui ales de a deveni lider național se ciocnește și de prevederile hotărârii Curții Constituționale, care a statuat că în exercitarea mandatului președintele trebuie *să se detașeze de forțele politice, dând dovada imparțialității și neutralității sale politice, echidistanței sale față de toate grupurile parlamentare*.

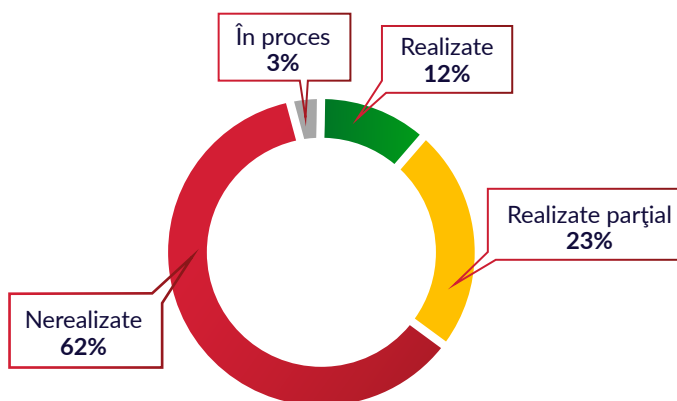
CONCLUZIE GENERALĂ

Din cele 34 de promisiuni electorale făcute de președintele Igor Dodon în alegerile prezidențiale din 2016, mai mult de jumătate nu au fost realizate, inclusiv din motiv că promisiunile nu țineau de competența președintelui sau depășeau atribuțiile constituționale și legale ale președintelui unui stat cu regim parlamentar.

PROGRAMUL ELECTORAL 2016

Total promisiuni cuantificate: **34**

- Nerealizate - **21**
- Realizate - **4**
- Realizate parțial - **8**
- În proces de realizare - **1**

METODOLOGIA APLICATĂ: Promisiunile incluse în programul electoral din 2016 al candidatului PSRM, Igor Dodon, au fost cuantificate, grupate în cinci domenii de intervenție și analizat nivelul lor de realizare. Corespunzător cu nivelul de realizare au fost atribuite calificativele: realizată, realizată parțial, în proces de realizare și nerealizată.

Promisiuni cuantificabile

I. POLITICA INTERNĂ

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Majoritatea ședințelor Consiliului Suprem de Securitate vor avea caracter public, cu participarea mass-media.	■ Nerealizată	În perioada 2016-2020 au avut loc 14 ședințe ale Consiliului Suprem de Securitate (CSS), în timp ce conform regulamentului CSS , ședințele urmau să fie organizate lunar. Mass-media a avut acces doar la 6 ședințe și doar pentru filmări protocolare și a filma declarațiile de presă ale președintelui după ședință.
Lansarea consultărilor cu toate partidele și societatea civilă referitor la declanșarea alegerilor parlamentare anticipate.	■ Nerealizată	Dizolvarea Parlamentului este reglementată strict de Constituție (Art. 85) și nu se realizează prin intermediul consultărilor cu partidele politice și societatea civilă.
Neacceptarea numirii în funcție, care depinde de Președintele țării, pentru vreo persoană care dețin cetățenia altor state.	■ Nerealizată	Președintele Igor Dodon nu și-a respectat promisiunea, ba chiar a numit doi prim-miniștri, deținători ai cetățeniei altui stat – Maia Sandu și Ion Chicu , care au recunoscut public că dețin cetățenia României.
Demiterea din funcție a tuturor persoanelor cu cetățenie dublă, care au fost numite în funcții anterior prin intermediul aparatului Președintelui țării, în cazul nerenunțării la cea de-a doua cetățenie.	■ Nerealizată	Promisiunea este irealizabilă din punct de vedere legal. Încă la 18 noiembrie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea Tănase și Chirtoacă c. Moldovei (cererea nr. 7/08) prin care a constatat că Republica Moldova este parte la Convenția CoE cu privire la cetățenie, care, prin art. 17 (1), garantează egalitatea în drepturi a cetățenilor cu multiplă cetățenie și a cetățenilor care dețin doar cetățenia țării de reședință.
Inițierea interzicerii prin lege a unionismului sub toate formele sale. <ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea partidelor politice, organizațiilor obștești, acțiunilor și propagandei unioniste. • Sancționarea penală a apelurilor la lichidarea statalității moldovenești 	■ Nerealizată	Nu au fost inițiate proiecte în acest sens, iar dacă ar fi fost inițiate ar fi venit în contradicție cu prevederile constituționale. Încă în 2012 Partidul Național Liberal (PNL) a obținut dreptul de a promova unionismul prin decizia finală a Curții de Justiție. La baza deciziei s-au regăsit prevederile Articolului 142 din Constituție și practica Curții Europene a Drepturilor Omului. Totuși, președintele Igor Dodon nu a renunțat la ideea interzicerii unionismului. La 29 august 2020, șeful statului a semnat decretul privind crearea unei comisii pentru reforma constituțională , care are sarcina, inclusiv să propună amendamente referitoare la soluționarea problemelor de securitate

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
		<i>națională, create de funcționarii de rang înalt cu dubla cetățenie; și omiterii din Constituție a stipulărilor, care prevăd posibilitatea lichidării statului prin intermediul referendumului (Articolul 142)</i>
Elaborarea unei noi Strategii de Securitate Națională, prin care la categoria pericole vor fi indicate unionismul și activitățile criminale ale oligarhilor	■ Nerealizată	La 27 iunie 2017, președintele Igor Dodon a semnat un decret privind retragerea Proiectului strategiei securității naționale și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, elaborate în perioada mandatului Președintelui Nicolae Timofti, deoarece conținutul lor nu mai corespunde schimbărilor substanțiale care au avut loc în mediul național, regional și internațional de securitate.
Constituirea unei comisii prezidențiale pentru anchetarea delapidării miliardelor de lei, din care vor face parte experți străini calificați și nu voi admite ca datoriile de pe urma furtului să fie puse pe umerii cetățenilor.	■ Nerealizată	Nu a fost anunțată crearea unei comisii prezidențiale pentru anchetarea fraudei bancare. În schimb, a fost constituită Comisia parlamentară de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare, care a activat în perioada 10 iunie – 17 octombrie 2019, publicându-și Raportul de activitate pe 8 octombrie 2019 .
Sanționarea în modul cel mai dur a tuturor celor implicați în delapidarea de fonduri publice	■ Nerealizată	Promisiunea nu ține de competența președintelui, care nu se poate implica în procedurile judiciare.
Inițierea verificării complete a funcționarilor publici, a judecătorilor, a colaboratorilor organelor procuraturii și a familiilor acestora privind originea mijloacelor și activelor deținute. <ul style="list-style-type: none"> • Sanționarea tuturor celor care nu-și pot justifica averile și confiscare averilor 	■ Nerealizată	Promisiunea nu ține de competența președintelui.
Respingerea noului Cod al Audiovizualului, care va stipula interzicerea difuzării emisiunilor televizate rusești și voi cere ajustarea acestuia în scopul asigurării principiilor constituționale privind libertatea de exprimate și a informației.	■ Realizată	Președintele Igor Dodon a refuzat promulgarea Codul serviciilor media audiovizuale și alte 4 legi, iar Curtea Constituțională a constatat circumstanțele care justifică interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova în cadrul procedurii legislative din cauza omisiunii Președintelui de a-și îndeplini obligația constituțională de promulgare a legilor. Dar obstrucția a fost depășită, promulgarea legii fiind asigurată de președintele Parlamentului. În acest context, președintele Dodon a declarat că nu va „ceda în niciuna din aceste

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
		<i>chestiuni și sunt sigur că poporul Moldovei mă va susține în acest caz. După alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, toate aceste legi vor fi anulate</i> ". Deși din noiembrie 2019 președintele Dodon nu mai întâmpină vreun impediment în a-și promova ideile și inițiativele, legile la care s-a referit nu au fost anulate, iar în privința asigurării transmisiunii emisiunilor televizate rusești nu s-au întreprins măsuri publice.

II. REGLEMENTAREA TRANSNISTREANĂ ȘI STATUTUL DE NEUTRALITATE AL REPUBLICII MOLDOVA

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Insistarea pe constituirea unei comisii trilaterale, cu participarea SUA, UE și Rusiei în vederea asigurării unor garanții internaționale pentru neutralitatea Moldovei.	■ Realizată parțial	Președinția a comunicat desfășurarea unor consultări neformale la nivel înalt (Moscova, Viena, Washington, Berlin, Paris) cu privire la promovarea recunoașterii internaționale a statutului neutralității permanente a Moldovei. Nu au fost raportate atitudinile partenerilor față de demersurile șefului statului.
Ajungerea la un compromis privind proiectul de reglementare politică a diferendului transnistrean	■ Nerealizată	Președinția a dat publicității un document intitulat: Prezentarea ideii "Pachetul comprehensiv pentru Moldova" , care a fost distribuit participanților la Conferința internațională pentru securitate de la Munich, desfășurată în februarie 2019. După prezentarea ideii nu a urmat niciun fel de acțiuni sau, cel puțin, exprimării de atitudini față de document

III. POLITICA EXTERNĂ

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Inițierea referendumului privind vectorul de politică externă a Republicii Moldova	■ Nerealizată	Nu au fost întreprinse niciun fel de acțiuni în vederea inițierii referendumului privind vectorul politicii externe.
Deschiderea oficiilor consulare ale Ambasadei Republicii Moldova în fiecare oraș, în care numărul cetățenilor Moldovei depășește cifra de 10 mii de persoane	■ Realizată parțial	În perioada mandatului președintelui Igor Dodon a fost deschisă și este funcțională doar ambasada Republicii Moldova în Irlanda .

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Inițierea negocierilor privind elaborarea Acordului privind parteneriatul strategic de prietenie cu Federația Rusă, colaborare economică și reglementare a conflictului transnistrean.	■ Nerealizată	Nu au fost publicate informații privind inițierea unor negocieri referitoare la elaborarea unui acord privind parteneriatul strategic cu Federația Rusă. Actualmente este în vigoare Tratatului de prietenie și cooperare dintre Republica Moldova și Federația Rusă, ratificat la 27.12.2001
Obținerea, în termene restrânse, a revenirii complete a producției moldovenești pe piața rusă	■ Realizată parțial	În ajunul campaniei electorale parlamentare din 2019, precum și a actualei campanii, Federația Rusă, la rugămintea Președintelui Igor Dodon, a practicat prelungirea temporară , pentru câteva luni, a regimului preferențial de livrare în Federația Rusă a unor categorii de mărfuri (fructe, legume, conserve și vinuri)
Obținerea ridicării integrale a interdicțiilor privind aflarea pe teritoriul Rusiei pentru toți migranții-muncitori moldoveni, ale căror interdicții nu sunt legate de contravenții penale sau administrative. <ul style="list-style-type: none"> • Rezolvarea problemei privind libera circulație a acestora, cât și cea referitoare la angajare și garanțiile sociale. 	■ Realizată parțial	În ajunul campaniilor electorale, de obicei, președintele Igor Dodon, face demersuri pe lângă autoritățile Rusiei referitoare la soluționarea problemelor cetățenilor moldoveni aflați în Rusia. În ajunul parlamentarelor din 24 februarie 2019, Igor Dodon a comunicat că a discutat: despre modul în care sunt realizate înțelegerile ... cu președintele Rusiei, Vladimir Putin, și în special cele cu privire la zecile de mii de cetățeni ai Moldovei care s-au confruntat cu restricții impuse de Serviciul Federal pentru migrație al Rusiei... am ajuns la un acord foarte important care vizează 148 de mii de cetățeni ai Republicii Moldova, care au încălcat articolul 26, aliniatele 4 și 8 ale Legii federale „Despre ieșirea de pe teritoriul Federației Ruse și intrarea pe teritoriul Federației Ruse”, precum și alți 13 mii de cetățeni ai Republicii Moldova, care au încălcat articolul 27, aliniatele 12, 13 și 14 ale aceleiași Legi. Interdicția de a intra pe teritoriul Federației Ruse, impusă acestor categorii de cetățeni ai Moldovei, va fi anulată în cazul dacă ei vor părăsi teritoriul Federației Ruse nu mai târziu de 1 februarie 2019 și vor reveni pe teritoriul Federației Ruse nu mai devreme de 15 martie 2019. La îndeplinirea acestor condiții, pe lângă anularea interdicției de a intra în țară, va începe curgerea noului termen al șederii legale a cetățeanului Moldovei pe teritoriul Federației Ruse. <p>Între timp, în perioada 2016-2020 numărul moldovenilor aflați permanent pe teritoriul Rusiei a scăzut de la aproximativ 700 mii până la ~400 mii potrivit datelor MAEIE, date publicității în septembrie 2020.</p>

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Adresarea către președintele României cu inițiativa de a semna Tratatul de bază moldo-român privind regimul de frontieră.	■ Nerealizată	Președinția nu a întreprins măsuri privind inițierea semnării vreunui tratat cu România. Un <i>Tratat dintre Republica Moldova și România privind regimul frontierei de stat, colaborarea și asistența mutuală în probleme de frontieră</i> a fost ratificat de Parlament la 28 iunie 2013
Soluționarea problemelor importante și controversate de către popor prin referendum	■ Realizată parțial	<p>La 28 martie 2017, Președintele Republicii Moldova a emis Decretul nr.105-VIII privind desfășurarea referendumului republican consultativ asupra unor probleme de interes național, dispunând desfășurarea referendumului consultativ pe 24 septembrie 2017, în cadrul căruia cetățenii urmau să răspundă la următoarele întrebări:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Susțineți abrogarea Legii nr.235 din 30 octombrie 2016 privind emisiunea obligațiunilor de stat în vederea executării de către Ministerul Finanțelor a obligațiunilor de plată derivate din garanțiile de stat nr.807 din 17 noiembrie 2014 și nr.101 din 1 aprilie 2015 (privind acoperirea furtului miliardului)? 2.Susțineți acordarea Președintelui Republicii Moldova a drepturilor constituționale suplimentare privind dizolvarea Parlamentului și organizarea alegerilor parlamentare anticipate? 3.Susțineți reducerea numărului de deputați în Parlament de la 101 la 71? 4.Susțineți studierea în instituțiile de învățământ a disciplinei „Istoria Moldovei”? <p>Curtea Constituțională a hotărât că decretul prezidențial este neconstituțional pe motiv că nu asigură exigența de formă și conținut a obiectului supus referendumului (exigența de validitate) și nu asigură formarea ne viciată a voinței alegătorului.</p> <p>Totuși, în perioada mandatului președintelui Dodon s-a desfășurat un referendum consultativ, dar care nu a fost susținut de Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM), care l-a desemnat și susținut pe Igor Dodon în funcția de șef al statului</p>

RELAȚIILE CU UNIUNEA EUROPEANĂ

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Înaintarea inițiativei de revenire a Moldovei la regimul de comerț asimetric cu țările din Uniunea Europeană – un regim favorabil pentru țară.	 Nerealizată	Nu au fost raportate acțiuni concrete în vederea renunțării Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA) și revenirea la un regim preferențial de comerț cu UE
Păstrarea regimului fără vize pentru cetățenii Moldovei în UE și în spațiul țărilor CSI.	 Realizată	Pentru realizarea acestei promisiuni nu trebuia întreprins ceva. Dimpotrivă, a fost necesar să nu fie schimbat vectorul integrării europene
Semnarea cu țările Uniunii Europene a Acordurilor bilaterale privind garanțiile sociale pentru compatrioții noștri, aflați la muncă în aceste țări	 Realizată parțial	<p>În prezent Casa Națională de Asigurări Sociale aplică acorduri în domeniul securității sociale cu Bulgaria, Portugalia, România, Luxemburg, Austria, Estonia, Cehia, Belgia, Polonia, Ungaria, Lituania, acordul cu Germania, în vigoare din 03.11.2017, fiind al 12-lea la număr. Președinția nu a avut nici o atribuție la negocierea și semnarea acordurilor respective.</p> <p>Președinția a anunțat că a fost negociat Acordul privind garanțiile sociale pentru cetățenii Republicii Moldova aflați pe teritoriul Federației Ruse, deși un astfel de acord este în vigoare din 10.02.1995. De asemenea, Președinția afirmă că un acord privind securitatea socială a fost semnat cu Belarus, iar în proces de negocieri sunt acordurile respective cu Republica Letonia, Republica Elenă, Regatul Spaniei și Republica Italiană</p>

IV. DEZVOLTAREA ECONOMIEI ȘI INFRASTRUCTURII

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Darea indicațiilor Guvernului privind realizarea priorităților programului „Economie dezvoltată și dreptate socială”	 Nerealizată	Nu a fost dat publicității vreun program elaborat de Președinție, intitulat „Economie dezvoltată și dreptate socială”
Propunerea a 7 strategii prezidențiale de dezvoltare economică și de asigurare a dreptății sociale	 Realizată parțial	În perioada mandatului președintelui Igor Dodon a fost dat publicității un singur proiect de strategie în domeniul economic - Proiectul Strategiei Naționale de Industrializare a țării pentru perioada 2019-2030 , care a fost elaborat în 2018 fără implicarea Președinției și prevede măsuri de dezvoltare și creștere pentru toate domeniile economiei naționale.

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Inițierea Programul Național „Sat confortabil”, care să prevadă existența obligatorie în fiecare localitate a țării a cel puțin unei grădinițe de copii, școli primare, punct medical, farmacie	■ Nerealizată	Nu au fost raportate niciun fel de acțiuni în privința elaborării Programului “Sat confortabil” .
Reabilitarea treptată a drumurilor și a altor obiecte de infrastructură	■ În proces de realizare	Programul Drumuri bune pentru Moldova a fost lansat de guvernarea Partidului Democrat din Moldova (PDM) în februarie 2018, în ajunul alegerilor parlamentare ordinare. În septembrie 2018, PDM a anunțat programul Drumuri bune pentru Moldova 2 . În luna mai, Guvernul Chiucu a anunțat programul de prelungire a reparației

V. SOLUȚIONAREA PROBLEMELOR SOCIALE

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Majorarea pensiilor de 2 ori pe an, iar cuantumul acestora trebuie să depășească substanțial minimul de trai Voi propune limitarea adaosului comercial la produsele de primă necesitate. Voi iniția programul național de susținere a familiilor tinere - „capitalul matern”.	■ Realizată	A fost adoptată Legea nr.162 din 06.12.2019 privind modificarea unor acte legislative, care prevede indexarea de două ori pe an a pensiilor – la 1 aprilie și la 1 octombrie – și stabilește mecanismul de indexare, modificat ulterior prin Legea nr.37 din 28.02.2020.
Inițierea Programului Național de Dezvoltare a Învățământului în Moldova. <ul style="list-style-type: none"> Trecerea treptată, potrivit Programului, la învățământul de stat complet gratuit 	■ Nerealizată	Nu au fost anunțate inițiative referitoare la elaborarea unui Plan de Dezvoltare a Învățământului. Au fost exprimate critici la adresa Codului educației în vigoare.
Modificarea fundamentală a Codului Educației <ul style="list-style-type: none"> Predarea în școli a Istoriei Moldovei 	■ Nerealizată	În martie 2017, au fost expediate demersuri pe adresa Guvernului și a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării privind introducerea în programa școlară a disciplinei Istoria Moldovei în locul materiei Istoria românilor și universală. Inițiativa a fost ignorată de guvernare
Conferirea profesorilor a statutului de funcționari publici, cu toate garanțiile sociale incluse	■ Nerealizată	Nu au fost date publicității inițiative referitoare la conferirea profesorilor statutului de funcționari publici.

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Lansarea inițiativei privind examenul medical anual obligatoriu pentru toți cetățenii țării din mijloace publice	■ Nerealizată	Nu au fost date publicității informații privind inițierea proiectului privind introducerea examenului medical obligatoriu pentru cetățeni.
Conferirea medicilor a statutului de funcționari publici	■ Nerealizată	Nu au fost date publicității informații privind inițiative referitoare la conferirea medicilor statutului de funcționari publici.

■ PROTEJAREA ORTODOXIEI

Promisiuni cuantificabile	Statutul realizării	Comentariu
Neadmiterea presiunilor din partea autorităților asupra Bisericii și insultarea sentimentelor religioase ale credincioșilor	■ Realizată	Nici nu a fost nevoie ca președintele să intervină în apărarea Bisericii și a sentimentelor religioase, fiindcă nicio autoritate publică nu și-a pus drept scop să exercite presiuni asupra Bisericii sau să insulte sentimentele religioase ale credincioșilor. A existat un singur episod de manifestare a neînțelegerilor între Guvern și Biserica Ortodoxă urmare a căreia premierul Ion Chicu și-a permis să ironizeze pe marginea atitudinilor Bisericii față de infecția COVID-19 (pag.57), iar Biserica l-a preîntâmpinat că ar putea să-l excludă pe premier din „pomenirea și rugăciunea bisericilor” dacă nu ridică mai repede interdicția ținerii de slujbe impusă din cauza pandemiei COVID-19.
Protejarea Ortodoxiei	■ Realizată parțial	În Republica Moldova confesiunea ortodoxă este împărtășită de majoritatea absolută a cetățenilor și se bucură de sprijinul autorităților. În acest context, este de menționat că în anul 2018 Președinția a lansat ideea organizării în Republica Moldova a întruniri reprezentanților tuturor bisericilor și cultelor recunoscute. Ideea respectivă nu s-a împlinit. Probabil, din cauza existenței unei puternice atitudini anti-ecumenice a clerului. Este de menționat că în situația când Ortodoxia a avut cu adevărat nevoie de protecție, președintele Igor Dodon a evitat să-și declare atașamentul față de promisiunea făcută. Este vorba despre decizia autorităților Turciei de a transforma Bazilica Sfânta Sofie în moschee, acțiune care l-a făcut pe Patriarhul Kirill să declare că este vorba despre "o amenințare la adresa întregii civilizații creștine!" , iar președintele Dodon a preferat să se eschiveze de a lua atitudine